

Будякова О.Ю.

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри смарт-економіки,

Київський національний університет технологій та дизайну

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-6028-2650>

Budiakova Olena

Kyiv National University of Technology and Design

Конченко Д.Р.

магістр кафедри смарт-економіки,

Київський національний університет технологій та дизайну

Konchenko Dmytro

Kyiv National University of Technology and Design

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ВИЗНАЧЕННЯ ПРИНЦИПІВ ESG У КОРПОРАТИВНОМУ СТАЛОМУ РОЗВИТКУ

CURRENT TRENDS IN DEFINING ESG PRINCIPLES IN CORPORATE SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Анотація. Прийняття екологічних, соціальних та управлінських принципів ESG вимагає організаціям змінити свою діяльність в рамках дотримання стандартів сталого розвитку. У багатьох країнах звітність щодо впливу на навколишнє середовище, соціальну сферу та управління (ESG) нещодавно перейшла від добровільної до обов'язкової, що обумовлює актуальність дослідження. У статті досліджено сучасні тенденції визначення, формування звітності принципів ESG у корпоративному управлінні. Подано нормативну базу та етапи впровадження звітності ESG. Охарактеризовано 10 принципів, які охоплюють аспекти прав людини, праці, навколишнього середовища та боротьби з корупцією. Наголошено, що звіт ESG через включення чинників екологічного, соціального та корпоративного управління (ESG) дає інвесторам інформацію для прийняття інвестиційних рішень. Визначено загальні цілі звіту в рамках Глобального договору ООН. Узагальнено ключові рекомендації до звіту. Досліджено та охарактеризовано 3 ключові сфери ESG. Охарактеризовано біоекономіку як нову бізнес-модель, яка є парадигмою та інструментом досягнення цілей сталого розвитку, що відповідає принципам ESG. Зроблено висновки на перспективі посилення глобального співробітництва з питань сталого розвитку.

Ключові слова: сталий розвиток, екологічна сталість, соціальна стійкість, корпоративна соціальна відповідальність, екосистеми, біоекономіка.

Постановка проблеми. Законодавство ЄС вимагає від усіх великих компаній та всіх

zareestrovanih na birzhi kompanii (krim mikropidpriemstv) rozkrivati informatsiu shodo rizikiv ta mozhливостей, pov'yazanih z sotsial'nimi ta ekoлогічними проблемами, a takozh pro vpliv ix diyal'nosti na lyudei ta navkoshisnє середовище.

5 січня 2023 року набула чинності Директива ЄС щодо корпоративної звітності, що відповідає вимогам сталого розвитку (CSRD). Директива модернізує та зміцнює правила щодо соціальних та екологічних показників, яку компанії зобов'язані подавати у звіті. Відтепер більш широкий перелік великих компаній, а також малих та середніх підприємств повинні будуть звітувати про сталість. Деякі компанії за межами ЄС також повинні будуть звітувати, якщо вони мають понад 150 млн євро чистого обороту, отриманого у Європейському Союзі. Нові правила забезпечать інвесторам та іншим зацікавленим сторонам доступ до інформації, необхідної для оцінки впливу компаній на людей та навколишнє середовище, а також для інвесторів, щоб оцінити фінансові ризики та можливості, пов'язані зі зміною клімату та іншими проблемами сталого розвитку. Це дозволить інвесторам, організаціям, громадянському суспільству, споживачам та іншим зацікавленим сторонам оцінювати показники сталого розвитку компаній у рамках Європейської зеленої угоди.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню питань, пов'язаних з ESG при-

свячено наукові праці іноземних та вітчизняних науковців.

Педро Матос [1] здійснив огляд світових публікацій на тему екологічних, соціальних та управлінських чинників (ESG) у прийнятті інвестиційних рішень та сталого інвестування. Дослідження дає уявлення про перелік ESG-принципів, аналізує практику та дає об'єктивну оцінку потенціалу ESG-інвестуванню.

Франциска Кастілья-Поло, Габріель Гарсія-Мартінес, М. Долорес Герреро-Баена та Фернандо Поло-Гаррідо [2] акцентують, що зростаюча стурбованість екологічними, соціальними та управлінськими показниками (ESG) спонукає бізнес, у тому числі підприємства соціально-орієнтованої економіки, шукати рішення для проблем сталого розвитку (SD).

Маслак О.І., Гришко Н.Є., Яковенко Я.Ю., Пирогов А.Д. та Дубовик О.І. [3] досліджують актуальні питання сутності та значення ESG як інструменту циркулярної економіки для посилення стійкості соціально-відповідального бізнесу. Акцентують увагу на тому, що в Україні стратегія ESG на рівні підприємств тільки розвивається. Наголошують, що намір імплементувати практики ESG, які просуває ООН – це не прерогатива виключно великих компаній, а більшою мірою органічний розвиток бізнесу, оскільки традиційний фінансовий облік включає тільки внутрішні ресурси і потоки та економічні (і деякі соціальні та екологічні) наслідки діяльності. Відзначають, що в умовах циркулярної економіки ті компанії, які не в змозі відповісти на необхідні та очікувані зміни, виходять з бізнесу. Акцентують на тому, що традиційна орієнтація звітності на розкриття фінансових показників залишилася в минулому. Сьогодні досягти успіху можуть лише соціально відповідальні компанії, які зосереджують увагу на таких підходах залучення інвестицій: права людини та інклюзія, протидія кліматичним змінам, забезпечення стійкості [3].

Лагодієнко О.В. досліджує впровадження методу оптимізації портфеля ESG на українських підприємствах в умовах невизначеності, пропонує методику оптимізації портфеля ESG [4]; аналізує реалізацію застосування ESG-принципів в роботі підприємств та визначає подальші перспективи [5]; досліджує процес формування ESG-стратегії, вплив на конкурентоспроможність вітчизняних компаній [6].

Кирчата І.М. та Шершенюк О.М. зазначили сутність та визначення концептуального змісту ESG-компонентів як інструменту стратегії сталого розвитку підприємництва. Наголошують,

що корпоративна соціальна відповідальність на засадах поєднання з ESG-компонентами є необхідним кроком до створення стабільного та економічно успішного суспільства, яке просувається до сталого розвитку, а це означає, що підприємства мають віддавати перевагу не тільки економічним показникам, але й ставити перед собою завдання забезпечити стале зростання та благополуччя суспільства [7].

Вовченко О.С. приділила увагу визначенню напрямів впровадження ESG-стратегії в бізнес-моделі комерційних банків з урахуванням екологічних, соціальних та управлінських ризиків, поглиблених сучасними кризовими явищами та продемонструвала характеристику провідних світових ESG-рейтингів [8].

Лівовшко Т. акцентувала увагу на значимості ESG-інвестування в процесі трансформації до низьковуглецевої економіки та його впливі на конкурентоспроможність підприємств в сучасних умовах. Обґрунтувала, що стратегія ESG – це дуже важливий інструмент сталого розвитку, який дозволяє підприємствам групи ДТЕК на найвищому рівні інтегрувати екологічні, соціальні та управлінські стандарти. Визначила що в період відновлення країни після агресії Росії практично всі інвестиції будуть приходити в Україну на засадах ESG, отже драйверів сталого розвитку побільшає. Наголошено, що українським компаніям сьогодні, у ці важкі часи, потрібна допомога у розумінні та впровадженні цих принципів [9].

Але сучасні тренди необхідності звітування згідно з Директивою не отримало належного висвітлення в літературних джерелах, тому потребує подальшого дослідження.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Для багатьох організацій звітність ESG переходить в статус обов'язкової, створюючи невизначеність через брак досвіду, знань про внутрішню інтеграцію принципів ESG. Принципи звітності ESG у відображенні реальної сталості організацій привертають все більше уваги з боку різних зацікавлених сторін, включаючи науковців. Отже, сучасні тенденції визначення принципів ESG у корпоративного управління потребують подальшого дослідження.

Метою статті є виявлення стану звітності в контексті ESG через дослідження визначення принципів ESG для досягнення економічної сталості, соціальної стійкості та корпоративного управління для сталого розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. За 2024 рік компанії, які зареєстровані на регу-

льованих ринках ЄС або здійснюють значну діяльність у країнах Європейського Союзу, мають публікувати звітність відповідно до вимог Директиви ЄС про корпоративну звітність зі сталого розвитку *Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)* [10]. З 2028 р. відповідні звіти зобов'язані подавати також українські компанії, які мають значну присутність у ЄС, або ж розміщують цінні папери на біржах незалежно від того, чи заснований емітент у ЄС, або у країні, яка не входить до його складу.

У Директиві визначено: «Для підприємств, які працюють у секторах, які особливо залежать від природних ресурсів, стандарти звітності щодо сталого розвитку для окремих галузей вимагатимуть розкриття пов'язаних із природою впливів на біорізноманіття та екосистеми та ризиків для них» [10].

У квітні 2021 року Європейська комісія прийняла законодавчу пропозицію щодо Директиви про корпоративну звітність зі сталого розвитку (CSRD). Директива вимагає від компаній, що входять до її сфери, звітувати з екологічних, соціальних та управлінських питань (ESG), використовуючи перспективу подвійної суттєвості відповідно до Європейських стандартів звітності зі сталого розвитку (ESRS). Звітність вносить зміни до документів, які регулюють фінансову та нефінансову звітність у ЄС, а саме: розширюється коло підприємств, які мають звітувати про сталий розвиток: великі компанії зі штатом 250+ співробітників та/або оборотом 40 млн євро; компанії усіх розмірів, акції яких представлені на європейських регульованих ринках та їх дочірні компанії, окрім мікропідприємств; неєвропейські компанії з чистим оборотом в 150 млн євро в ЄС та які мають хоча б 1 дочірню компанію або філію в ЄС.

Вводиться принцип «double materiality»: потрібно розкривати дані про роль питань сталого розвитку на діяльність компанію («внутрішній вплив»), а також ефект від діяльності компанії на суспільство та довкілля («зовнішній вплив»). Звітність має бути завіреною незалежним сертифікованим аудитором або органом з сертифікації, який має переконатись, що інформацію викладено відповідно до стандартів ESRS. Звітність неєвропейських компаній має бути завірена або європейським аудитором, або аудитором, зареєстрованим в третій країні. Отже, звітність про сталий розвиток відтепер – невід'ємна частина єдиного звіту з управління.

Етапи впровадження CSRD:

01.01.2024 – компанії, які вже звітують за Директивою про фінансову звітність (великі

публічні компанії з 500+ співробітників) мають відзвітувати у 2025 році про результати за 2024 фінансовий рік.

01.01.2025 – компанії, які наразі не звітують за Директивою про нефінансову звітність (публічні компанії з 250+ співробітників та/або оборотом 40 млн євро), мають відзвітувати у 2026 році про результати за 2025 фінансовий рік.

01.01.2026 – публічні МСБ, малі кредитні організації та страхові компанії, мають відзвітувати у 2027 році про результати за 2026 фінансовий рік.

01.01.2028 – неєвропейські компанії, мають відзвітувати у 2029 році про результати за 2028 фінансовий рік.

Термін «ESG» вперше з'явився у звіті під назвою «Who cares wins», опублікованому в 2004 році в рамках Глобального договору ООН [11]. У звіті зазначено, що «інституції, які підтримали цей звіт, переконані, що в більш глобалізованому, взаємопов'язаному та конкурентному світі спосіб управління екологічними, соціальними питаннями та питаннями корпоративного управління є частиною загальної якості менеджменту компаній, необхідної для успішної конкуренції. Компанії, які краще справляються з цими питаннями, можуть збільшити акціонерну вартість, наприклад, завдяки належному управлінню ризиками, передбаченню регуляторних дій або виходу на нові ринки, одночасно сприяючи сталому розвитку суспільств, в яких вони працюють. Більше того, ці питання можуть мати сильний вплив на репутацію та бренди, які стають дедалі важливішою частиною вартості компанії». Таким чином, питання ESG стало важливими та актуальними для інвестиційних та бізнес-операцій через їх відчутний вплив на ефективність бізнесу та прибутковість інвестицій.

У звіті проголошено 10 принципів, які охоплюють аспекти прав людини, праці, навколишнього середовища та боротьби з корупцією (табл. 1).

У звіті стверджується, що «успішне інвестування залежить від динамічної економіки, яка залежить від здорового громадянського суспільства, яке в кінцевому підсумку залежить від стійкої планети» [11]. Таким чином обумовлюється зв'язок концепції між фінансовим сектором, який розподіляє ресурси, з іншими економічними секторами, які сприяють економічному зростанню, та громадянським суспільством, яке забезпечує належну поведінку окремих суб'єктів та організацій, й планетою, яка поєднує в собі природні екосистеми та довкілля. Крім того, звіт через включення чинників екологіч-

**Принципи аспектів прав людини,
праці, навколишнього середовища та боротьби з корупцією**

Принцип	Зміст
ПРИНЦИП 1	Підприємства повинні підтримувати та поважати захист міжнародно проголошених прав людини в межах своєї сфери впливу
ПРИНЦИП 2	Підприємства повинні переконатися, що вони не є співучасниками порушень прав людини
ПРИНЦИП 3	Підприємства повинні підтримувати свободу співпраці та ефективне визнання права на ведення колективних переговорів
ПРИНЦИП 4	Підприємства мають виступати за ліквідацію всіх форм примусової та обов'язкової праці
ПРИНЦИП 5	Підприємства повинні підтримувати ефективну заборону дитячої праці
ПРИНЦИП 6	Підприємства повинні усунути дискримінацію у сфері зайнятості та вибору професій
ПРИНЦИП 7	Підприємства повинні підтримувати бережливий підхід до екологічних проблем
ПРИНЦИП 8	Підприємства повинні виступати з ініціативами для підвищення екологічної відповідальності
ПРИНЦИП 9	Підприємства повинні заохочувати розвиток та поширення екологічно чистих технологій
ПРИНЦИП 10	Підприємства повинні боротися з корупцією в усіх її формах, включаючи вимагання та хабарництво

Джерело: складено авторами на основі: [11]

ного, соціального та корпоративного управління ESG дає інформацію для прийняття інвестиційних рішень, що сприятиме сталості та відповідає інтересам усіх учасників ринку. У звіті перераховано низку тем ESG, які, мали суттєвий вплив на компанії. Цей перелік включає: проблему зміну клімату, потребу у зменшенні викидів токсичних речовин та відходів, відносини з громадою, винагороди керівників та вирішення питань корупції та хабарництва, тощо.

Загальні цілі звіту в рамках Глобального договору ООН [11]:

- більш стійкі та сталі ринки;
- внесок у сталий розвиток;
- поінформованість та взаєморозуміння залучених зацікавлених сторін;
- підвищення довіри до фінансових установ.

Графічне узагальнення ключових рекомендацій звіту подано на рис. 1.

ESG стратегія – це процес прозорості показників, які відображають як підприємство працює у трьох ключових сферах: екологічна сталість, соціальна стійкість та корпоративне управління.

3 ключові сфери ESG стратегії з показниками проілюстровано на рис. 2.

1. Екологічна сталість. Екологічна сфера ESG визначає як організація розпоряджається природним середовищем, зосереджуючись на всіх аспектах сталого розвитку, включаючи відходи та забруднення, виснаження ресурсів, викиди парникових газів, вирубку лісів, зміну клімату тощо.

2. Соціальна стійкість. У рамках ESG соціальна сфера визначає вплив діяльності організації на права працівників та інших членів громади,

охоплюючи умови на робочому місці, паритет сторін, оплату праці, корпоративну політику.

Екологічний аспект ESG часто може переважувати над соціальними та управлінськими аспектами, оскільки вплив організації на навколишнє середовище легше піддається кількісній оцінці. Але вплив організації на співробітників має важливе значення для зменшення ризиків та забезпечення корпоративної соціальної відповідальності.

3. Корпоративне управління. Сфера управління в аспекті ESG спрямована на визначення того, як організація організовує та контролює корпоративну політику. Екологічні та соціальні аспекти є відносно простими для визначення, але аспект управління, як правило, викликає найбільших зусиль. Відповідальне управління організації включає аспекти, пов'язані з прозорістю, підзвітністю та відповідністю. Це включає в себе використання точних та прозорих методів бухгалтерського обліку, прагнення демократичності у виборі керівництва з одночасним уникненням конфлікту інтересів, відповідальність перед акціонерами, уникнення будь-якої незаконної діяльності тощо. Відносини зі стейкхолдерами та зацікавленими сторонами є ключовими для ініціатив управління, оскільки організація працює над тим, щоб завоювати довіру завдяки прозорості та підзвітності.

Сталий розвиток організаціями часто трактується у вузькому сенсі, головним чином зосереджуючись на мінімізації негативних впливів, таких як викиди вуглецю та відходи. Однак одна з головних проблем сьогодення полягає в тому, щоб розширити цю точку зору, щоб включити

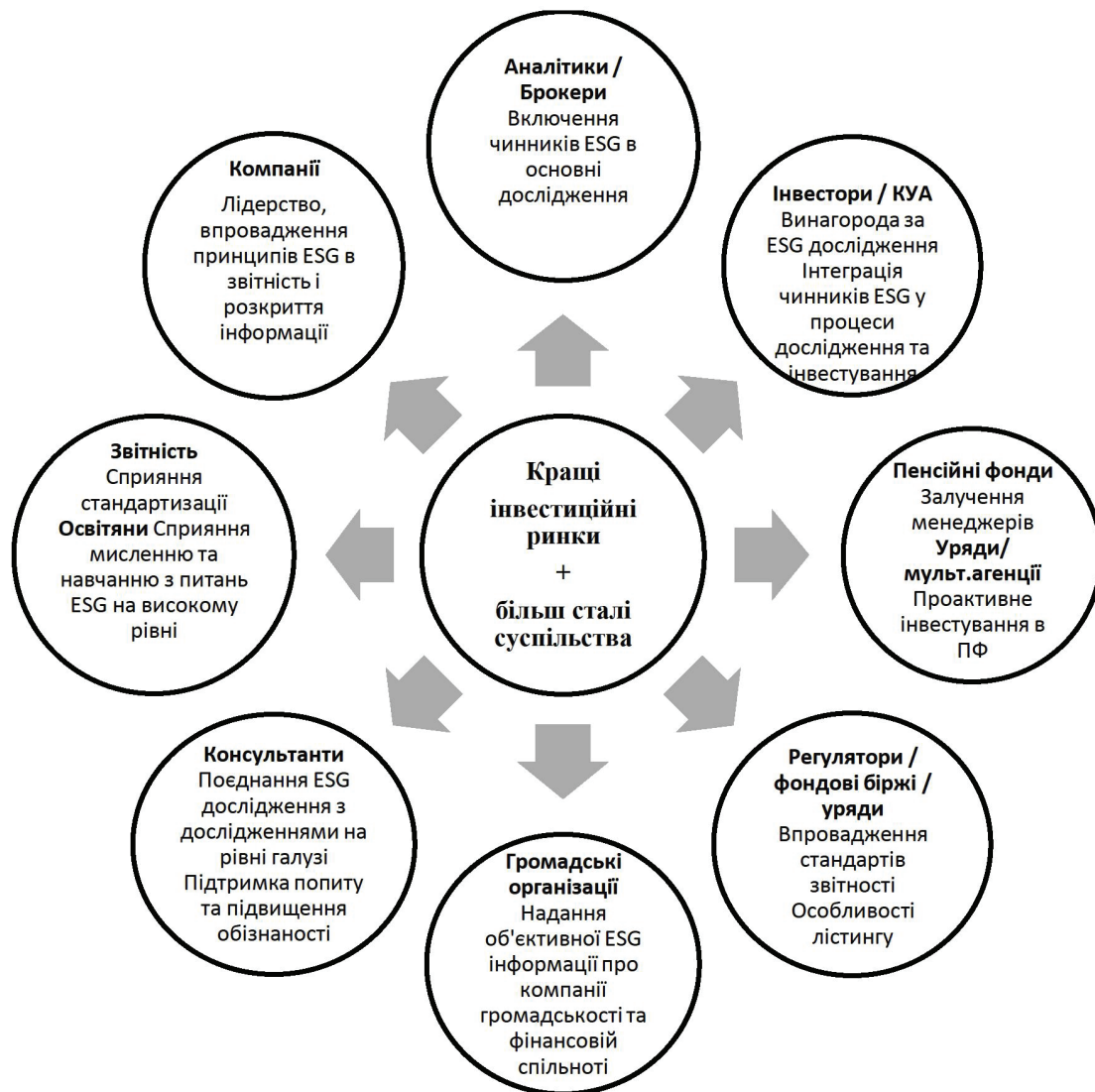

Рис. 1. Ключові рекомендації для досягнення цілей ESG

Джерело: побудовано авторами на основі [11]

більш цілісний підхід, який також наголошує на позитивному впливі. Організаціям необхідно переглянути свої бізнес-моделі не лише для зменшення шкоди, але й для активного внеску в соціальні та екологічні рішення.

Для цього потрібно змінити парадигму як організація сприймає свою роль у широкому сенсі у впливі на природні екосистеми. Це передбачає переосмислення бізнес-моделей, цілі яких узгоджуються з цілями сталого розвитку.

Біоекономіка є парадигмою та інструментом досягнення цілей сталого розвитку [12]. Біоекономічна політика побудована на всіх аспектах сталого розвитку. Концепція сталої циркулярної біоекономіки може запропонувати нову модель інклюзивного зростання, засновану на ефективному використанні людського капіталу. Отже, стала біоекономіка пропонує нове бачення того,

як біоіндустрія може розвиватись на принципах екологічного, соціального та корпоративного управління (ESG). Біоекономіка прогнозує вирішити політику стратегії ESG. Замість того, щоб визначати шляхи скорочення викидів, пошук компенсацій та екологічні інвестиції, підприємства біоіндустрії з самого початку стануть частиною більш широких системних та соціальних змін та будуть стимулювати їх розвиток. Концепція біоекономіки визначає, що виведення нових технологічних пропозицій на ринок недостатньо: щоб комплексно протистояти викликам зміни клімату, потепління, тощо бізнес також має запуснути соціальні та культурні зміни, які зроблять утилізацію відходів, відновлюваність, соціальну справедливість, соціальну відповідальність та екологічно безпечні відносини до природи стандартом, а не винятком. Підприєм-

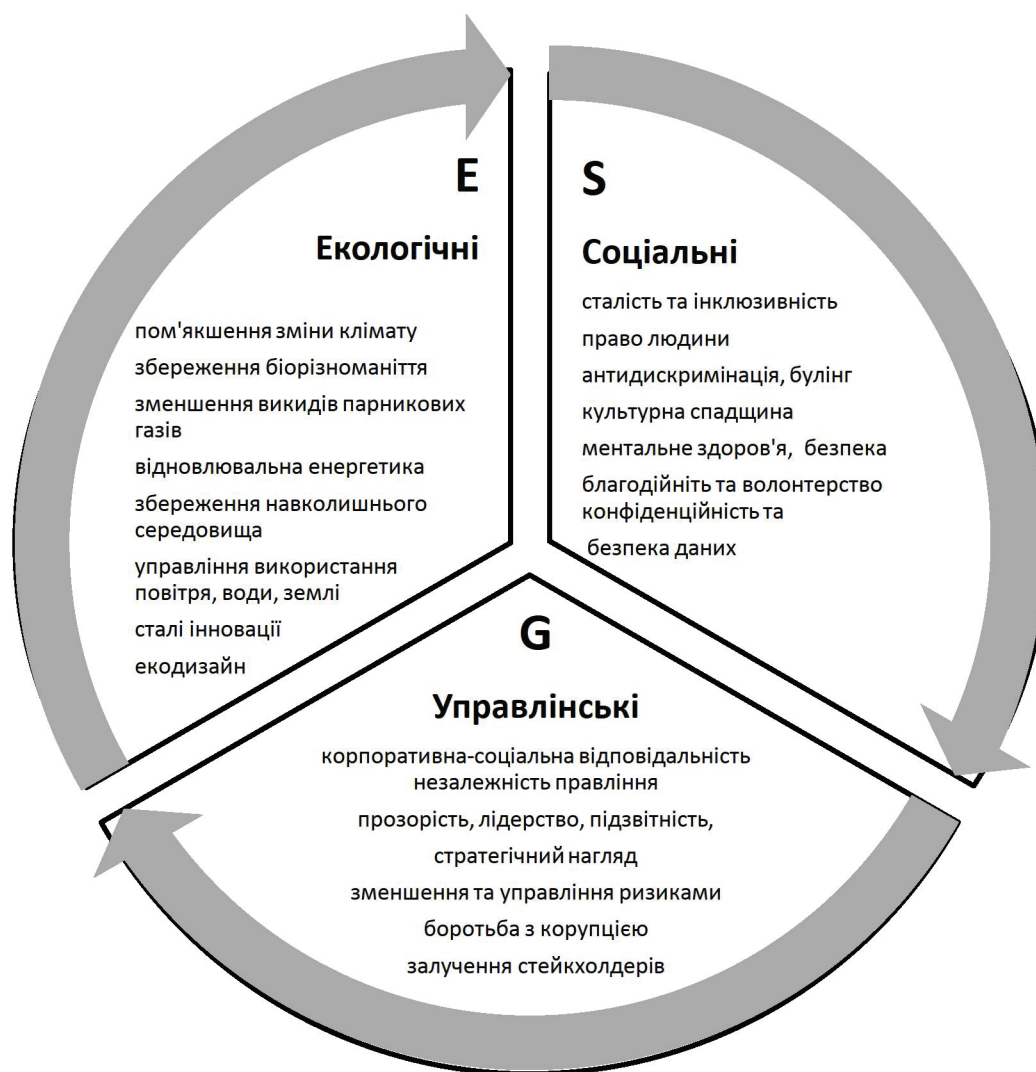

Рис. 2. Показники ESG стратегії

Джерело: сформовано авторами

ства біоіндустрії стануть невід'ємною частиною більш широких соціальних мереж та кола глобальних проблем замість тільки питань економічного ефекту не тільки зацікавлених сторін, які пов'язані до їхнього конкретного ланцюжка створення доданої вартості. Крім прибутку підприємства, соціальних пакетів співробітників, тощо вони повинні враховувати різні способи впливу своєї діяльності на навколишнє середовище та суспільство.

Корпоративна відповідальність та прозорість є фундаментальними для будь-якої компанії, яка прагне досягти успіху в сфері сталого розвитку. Оскільки зацікавлені сторони все більше вимагають підзвітності, компаніям необхідно прийняти прозорий підхід у своїх практиках сталого розвитку. Це означає не лише взяти зобов'язання, але й відкрито звітувати про прогрес й проблеми. Прозорість створює довіру та зміц-

нює довіру споживачів, інвесторів і регуляторних органів, які мають вирішальне значення для довгострокового успіху організації.

Перехід від добровільної до обов'язкової звітності про сталий розвиток у багатьох юрисдикціях відображає зростаючу важливість прозорості в корпоративному управлінні. Ці відомості дають чіткішу картину практики сталого розвитку компанії, допомагаючи зацікавленим сторонам оцінити її справжню прихильність до екологічних та соціальних питань. Крім того, суворі вимоги до розкриття інформації змушують компанії ретельно перевіряти свою діяльність і стратегії через призму сталого розвитку, гарантуючи, що вони не просто говорять про сталий розвиток на словах, а й справді інтегрують його у свої бізнес-моделі.

Прогнозування майбутнього сталого розвитку передбачає визнання як поточних тенден-

цій, так і динамічного характеру проблем. Протягом наступного десятиліття очікується значне прискорення реалізації ініціатив сталого розвитку. Оскільки такі глобальні цілі, як Порядок денний сталого розвитку до 2030 року, швидко наближаються, компанії та уряди, ймовірно, вкладатимуть значні кошти в технології та інфраструктуру, які сприятимуть швидкому прогресу в цілях сталого розвитку. Передбачається посилення глобального співробітництва з питань сталого розвитку. У міру зростання обізнаності та занепокоєння громадськості щодо проблем навколишнього середовища зростатиме тиск на уряди та компанії в усьому світі щодо співпраці над амбітними планами дій щодо клімату. Це включатиме не лише вирішення проблем викидів та відходів, але й вирішення ширших соціально-економічних проблем, які є у синергії з екологічною сталістю.

Висновки. Історично соціальні та екологічні заходи розглядалися більше як додаткова частина повсякденного бізнесу, але звітність ESG стає все більш важливою для сучасних бізнес-моделей, оскільки вона спрямована на вирішення екологічних й соціальних викликів та підвищення корпоративної відповідальності. Співробітники, інвестори, клієнти та інші зацікавлені сторони все частіше вимагають від компаній відповідальності за вплив на довкілля та права людини, що призвело до того, що корпоративна звітність про сталий розвиток ESG стає стандартом.

Зелена трансформація бізнес-моделей на біо-економічних засадах можуть відігравати важливу роль у досягненні цілей ESG – сталого економічного розвитку та дотримання принципів соціально-відповідального управління.

Отже, синергія принципів ESG з принципами біоекономіки полягає в тому, що біоінновації можуть сприяти покращенню екологічної, соціальної та управлінської продуктивності організацій, а також сприяти досягненню глобальних цілей сталого розвитку. Це може створити сприятливе середовище для зеленої трансформації та переходу до сталого майбутнього.

ESG-орієнтовані інвестори все більше звертають увагу на компанії, які інтегрують принципи сталого розвитку у свою діяльність. Підприємства біоіндустрії, які активно працюють над вирішенням проблем довкілля, збереження екосистем, створюють нові робочі місця на принципах корпоративної соціальної відповідальності, підвищують привабливість для таких інвесторів та дають можливість залучити додаткові інвестиції в сталі та інклюзивні бізнес-моделі.

Література:

1. Педро Матос. ESG-принципи та відповідальне інституційне інвестування у світі: Критичний огляд досліджень ; пер. з англ. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2020. 88 с.
2. Castilla-Polo F., Garcia-Martinez G., Guerrero-Baena M. et al. The cooperative ESG disclosure index: an empirical approach. *Environ Dev Sustain*. 2024.
3. Маслак О., Гришко Н., Яковенко Я., Пирогов А., Дубовик О. Циркулярна економіка в Україні: екологічне, соціальне та корпоративне управління (ESG) як інструмент стійкості соціально-відповідального бізнесу в умовах подолання пандемії COVID-19. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки)*. 2022. С. 3–8. DOI: <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2022.3.3>
4. Лагодієнко О. В. Імплементация методу оптимізації ESG-портфеля підприємств України в умовах невизначеності. *Агросвіт*. 2024. № 17. С. 65–70. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2024.17.65>
5. Лагодієнко О. В. Застосування ESG-принципів у роботі підприємств: перспективи та реалізація. *Причорноморські економічні студії*. 2022. № 77. С. 39–45.
6. Лагодієнко О. В. Актуальні аспекти розвитку ESG-стратегії для підприємства. *Бізнес-навігатор*. 2022. Вип. 3. С. 61–65.
7. Кирчата І. М., Шершенюк О. М. Розробка стратегії розвитку підприємництва на засадах esg-орієнтирів. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. Збірник наукових праць*. 2023. № 1 (30). С. 194–203. DOI: <https://doi.org/10.30977/PPB.2226-8820.2023.30.194>
8. Вовченко О. ESG-стратегія як основа управління ризиками сталого розвитку в банках. *Економіка та суспільство*. 2023. № 50. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-85>
9. Лівовшко Т. Моніторинг за ESG-принципами та його вплив на конкурентоспроможність суб'єктів господарювання. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2022. № 5. Том 1. С. 158–164. DOI: [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-310-5\(1\)-26](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-310-5(1)-26)
10. Directive (EU) 2022/2464 of the European Parliament and of the Council of 14 December 2022 amending Regulation (EU) No 537/2014, Directive 2004/109/EC, Directive 2006/43/EC and Directive 2013/34/EU, as regards corporate sustainability reporting. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32022L2464>
11. Who Cares Wins. Connecting Financial Markets to a Changing World. URL: https://d306pr3pise04h.cloudfront.net/docs/issues_doc%2FFinancial_markets%2Fwho_cares_who_wins.pdf
12. Олешко А. А., Ольшанська О. В., Будякова О. Ю., Бебко С. В. Розвиток стійкої біоекономіки: досвід Європейського Союзу та можливості для України. *Агросвіт*. 2022. № 3. С. 64–69. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2022.3.64>

References:

1. Pedro M. (2020) ESG-pryncypy ta vidpovidalne instytucijne investuvannja u sviti: Krytychnyj oghljad doslidzhenj [ESG principles and responsible institutional investing in the world : Critical review of research]. Lviv: Vydavnytvo Ljvivskoji politehniky, 88 p. [in Ukrainian]
2. Castilla-Polo F., García-Martínez G., Guerrero-Baena M.D. and Polo-Garrido F. (2024) The cooperative ESG disclosure index: an empirical approach, *Environment, Development and Sustainability*.
3. Maslak O., Grishko N., Yakovenko Y., Pyrohov A., Dubovyk O. (2022) Tsyrykuliarna ekonomika v Ukraini: ekolohichne, sotsial'ne ta korporatyvne upravlinnia (ESG) iak instrument stjnosti sotsial'no-vidpovidal'noho biznesu v umovakh podolannia

- pandemii COVID-19 [Circular economy in Ukraine: environmental, social and corporate governance (esg) as a tool for the sustainability of socially responsible business in the conditions of overcoming the COVID-19 pandemic]. *Visnyk Natsional'noho tekhnichnoho universytetu "Kharkivs'kyj politekhnichnyj instytut" (ekonomichni nauky) – Bulletin of the National Technical University "Kharkov Polytechnic Institute" (economic sciences)*, pp. 3–8. DOI: <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2022.3.3>
4. Lagodiyenko O. V. (2024) Implementatsiia metodu optymizatsii ESG-portfelii pidpriemstv Ukrainy v umovakh nevyznachenosti. [Implementation of the method of optimizing the ESG portfolio of Ukrainian enterprises in conditions of uncertainty]. *Ahrosvit – Agroworld*, vol. 17, pp. 65–70. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2024.17.65>
 5. Lagodiyenko O. V. (2022) Zastosuvannya ESG-pryntsyviv u roboti pidpriemstv: perspektivy ta realizatsiia [Application of SG principles in the work of enterprises: prospects and implementation]. *Prychornomors'ki ekonomichni studii – Black Sea Economic Studies*, vol. 77, pp. 39–45.
 6. Lagodiyenko O. V. (2022) Aktualni aspekty rozvitku ESG-strategiyi dlya pidpriemstva [Current aspects of ESG strategy development for the enterprise]. *Biznes-navigator – Business navigator*, vol. 3, pp. 61–65.
 7. Kyrchata I., Shershenyuk O. (2023) Rozrobka stratehii rozvitku pidpriemnytstva na zasadakh esg-orientyryv [Grounding of a business development strategy based on ESG Benchmarks]. *Problemy i perspektivy rozvitku pidpriemnytstva – Problems and prospects of entrepreneurship development*, vol. (30), pp. 194–203. DOI: <https://doi.org/10.30977/PPB.2226-8820.2023.30.194>
 8. Vovchenko O. (2023) ESG-stratehii iak osnova upravlinnia ryzykamy staloho rozvytku v bankakh [ESG-strategy as a basis for sustainability risk management in banks]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, vol. 50. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-85>
 9. Livoshko T. (2022) Monitorynh za ESG-pryntsyvamy ta joho vplyv na konkurentospromozhnist' sub'iektiv hospodariuvannya [Monitoring according to esg principles and its impact on the competitiveness of business entities]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu – Bulletin of the Khmelnytskyi National University*, vol. 5, pp. 158–164. DOI: [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-310-5\(1\)-26](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-310-5(1)-26)
 10. Directive (EU) 2022/2464 of the European Parliament and of the Council of 14 December 2022 amending Regulation (EU) No 537/2014, Directive 2004/109/EC, Directive 2006/43/EC and Directive 2013/34/EU, as regards corporate sustainability reporting. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32022L2464> (accessed September 1, 2024)
 11. Who Cares Wins. Connecting Financial Markets to a Changing World. Available at: https://d306pr3pise04h.cloudfront.net/docs/issues_doc%2FFinancial_markets%2Fwho_cares_who_wins.pdf (accessed September 1, 2024)
 12. Oleshko A. A., Olshanska O. B., Budiakova O. Yu., Bebek C. B. (2022) Rozvytok stiikoi bioekonomiky: dosvid Yevropeiskoho Soiuzu ta mozhlyvosti dlia Ukrainy [Development of a sustainable bioeconomy: the experience of the European Union and opportunities for Ukraine]. *Ahrosvit*, vol. 3, pp. 64–69. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2022.3.64>

Summary. The adoption of environmental, social and governance (ESG) principles requires organisations to change their operations to meet sustainability standards. In many countries, environmental, social and governance (ESG) reporting has recently moved from voluntary to mandatory, which makes this study relevant. European Union legislation, Directive 2022/2464, stipulates that large enterprises, as well as small and medium-sized enterprises, with the exception of micro-enterprises that are public interest entities, must include in their management report the information necessary to understand the impact of the enterprise on sustainability issues, as well as the information necessary to understand how sustainability issues affect the development, performance and position of the enterprise. These regulatory changes will help investors, civil society organisations, consumers and other stakeholders to assess the sustainability performance of companies in the context of achieving the Sustainable Development Goals and the European Green Deal. The article examines current trends in the definition, formation, and reporting of ESG principles in corporate governance. The regulatory framework and stages of implementation of ESG reporting are presented. The article describes 10 principles covering the aspects of human rights, labour, environment and anti-corruption. It is emphasised that the ESG report, through the inclusion of environmental, social and corporate governance (ESG) factors, provides investors with information for making investment decisions. The general objectives of the report within the framework of the UN Global Compact in accordance with the 10 principles are defined. The key recommendations to the report are summarised. The 3 key areas of ESG are researched and characterised: environmental sustainability, social sustainability and corporate governance. The bioeconomy is described as a new business model that is a paradigm and tool for achieving sustainable development goals that complies with ESG principles. Conclusions are drawn on the prospects for strengthening global cooperation on sustainable development.

Keywords: sustainable development, environmental sustainability, social sustainability, corporate social responsibility, ecosystems, bioeconomy.